

JAARVERSLAG 2022

MONDIAAL MAASTRICHT

ACT LOCAL, THINK GLOBAL

VOORWOORD

Voor u ligt het Jaarverslag van Mondiaal Maastricht waarin we terugblikken op de activiteiten en ontwikkelingen in 2022.

Mondiaal Maastricht biedt een mondiaal perspectief voor een duurzame en rechtvaardige samenleving onder het motto: "Act local, think global!".

Mondiaal Maastricht is kartrekker van SDG House Maastricht, een expertisecentrum en netwerkorganisatie voor de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) in Maastricht en de EUregio. We inspireren, activeren en verbinden inwoners, jongeren, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeentes om samen aan de slag te gaan met brede duurzaamheid.

Mondiaal Maastricht organiseert ook het Shelter City Maastricht programma, waarbij twee keer per jaar een mensenrechtenverdediger in nood wordt opgevangen. Zo werken we lokaal aan mensenrechten elders.

We kijken terug op een dynamisch jaar waarin we veel bereikt hebben met lokale partners. We wensen jullie veel leesplezier!

MARTIJN WEYENBERG
VOORZITTER MONDIAAL MAASTRICHT

MONDIAAL MAASTRICHT

act local,
think global!

MONDIAAL MAASTRICHT

Mondiaal Maastricht draagt al meer dan 40 jaar bij aan het agenderen van belangrijke maatschappelijke thema's in de stad. Hierbij is de leidraad: Maastricht in de wereld, en de wereld in Maastricht.

Missie

Mondiaal Maastricht brengt mensen en organisaties in beweging. Dit doen we vanuit een diep gevoel van solidariteit naar elkaar en naar de wereld om ons heen. Doel is om op vernieuwende wijze samen te werken aan de transitie naar een duurzame, inclusieve en rechtvaardige wereld.

Visie

Mondiaal Maastricht gelooft dat iedereen in staat is om een steentje bij te dragen aan een betere wereld. Om lokaal in actie te komen hebben mensen, bedrijven en organisaties drie dingen nodig: goede voorbeelden (inspiratie), informatie (kennis en vaardigheden) en elkaar (verbinding). De brug uit ons logo symboliseert onze verbindende functie in de stad. Think global, act local.

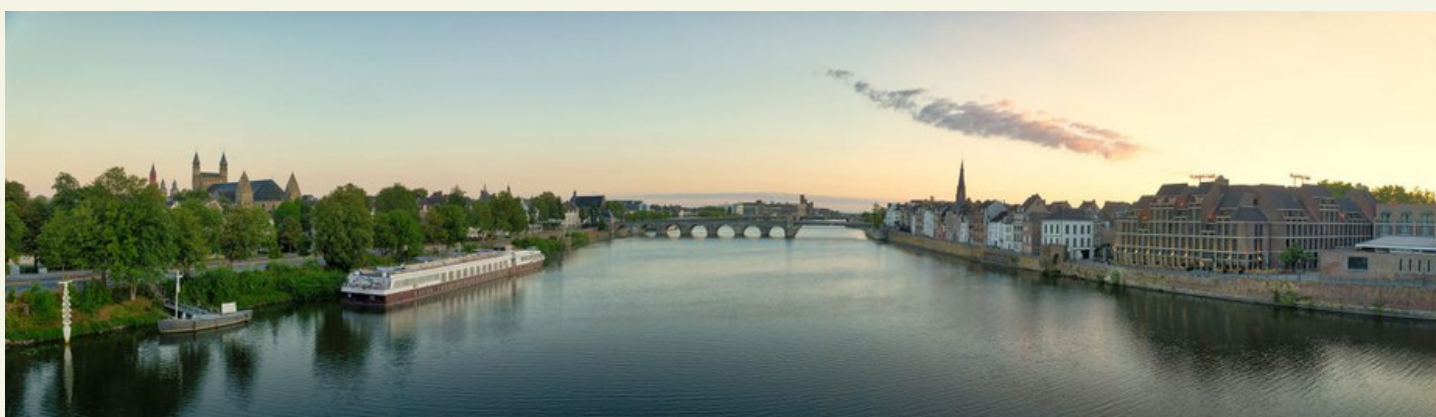

Strategie

Mondiaal Maastricht functioneert al sinds 1983 als social impact incubator voor Maastricht en omstreken. In de afgelopen jaren heeft de stichting zich gericht op diverse mondiale thema's zoals ontwikkelingssamenwerking, vluchtelingen, kernontwapening, diversiteit en inclusie. Sinds 2018 richten we ons op twee grote maatschappelijke vraagstukken: duurzaamheid en mensenrechten.

Van ambitie naar impact

Maastricht is zowel Global Goals gemeente (sinds 2018), als Shelter City gemeente (sinds 2015). Mondiaal Maastricht geeft deze ambities handen en voeten onder de vlag van SDG House Maastricht en Shelter City Maastricht. Dit doen we in nauwe samenwerking met de gemeente en met verschillende partnerorganisaties in de stad.

MAASTRICHT IS SDG GEMEENTE

In 2018 werd Maastricht Global Goals gemeente. Door zich aan te sluiten bij de VNG campagne, waar inmiddels 122 gemeenten aan meedoen, verbond de stad zich aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

De SDG's (Sustainable Development Goals of Global Goals) zijn 17 doelen die in 2015 zijn aangenomen door 196 landen met het doel om wereldwijde uitdagingen zoals honger, armoede, ongelijkheid en de klimaatcrisis aan te pakken. Onder de 17 doelen zitten 169 targets die de ambities verder specificeren.

Om de stad gezond en leefbaar te houden, nu en in de toekomst, moeten er keuzes gemaakt worden. Hierbij vormen de SDG's een **gedeelde taal**, die verschillende doelgroepen in de stad in staat stelt om met elkaar en met de overheid in gesprek te gaan. Een gezamenlijke **stip op de horizon**. Ook bieden de SDG's concrete doelen die behaald moeten worden. Je kunt dus **meten** hoever je bent en welke opgaven er nog liggen tot 2030. De SDG's maken ook inzichtelijk hoe bepaalde uitdagingen **samenhangen** en invloed op elkaar uitoefenen. Dit vraagt om **integraal beleid**.

In Maastricht zijn de SDG's zichtbaar in de jaarlijkse begroting en zijn ze onderdeel van de Stadsvisie. Op www.waarstaatjegemeente.nl kun je zien hoe Maastricht er voor staat.

SDG HOUSE MAASTRICHT

Mondiaal Maastricht ondersteunt de gemeente bij de lokale implementatie van de SDG's door het informeren, activeren en verbinden van inwoners, jongeren, scholen, maatschappelijke organisaties en bedrijven onder één dak: **SDG House Maastricht**.

SDG House Maastricht is opgericht in november 2020 met het doel om op lokaal niveau mensen, organisaties en bedrijven in beweging te brengen voor de SDG's. We geloven in de kracht van één persoon om het verschil te maken, maar ook dat we samen verder komen. SDG House Maastricht biedt daarom een (t)huis voor iedereen die aan de slag wilt met de SDG's en zoekt naar **verbinding, kennis en inspiratie**.

SDG House Maastricht functioneert als lokaal vliegwiel waarbij we ons richten op **vijf doelgroepen**: Jongeren, Burgers en Buurten, Onderwijs, Ondernemers en Overheid. In samenwerking met het CNME, organiseren we daarnaast het **SDG Onderwijsplatform** dat functioneert als kennisnetwerk voor docenten en scholen die bezig (willen) zijn met het verduurzamen van hun onderwijs.

In de tweede helft van 2022 is het aanbod van functies en activiteiten van SDG House Maastricht verder aangescherpt na gesprekken met stakeholders en partnerorganisaties. Voor 2023 en verder zal de nadruk daarom liggen op verbinden (opbouw netwerkorganisatie) en het delen van kennis en expertise.

LANDELIJK NETWERK

SDG House Maastricht is onderdeel van een landelijk netwerk van SDG huizen en verbonden met lokale SDG initiatieven in Nederland. Hierdoor maken we gebruik van elkaars expertise en worden succesvolle lokale acties ondersteund en opgeschaald.

SDG House Maastricht is onderdeel van een landelijk netwerk van **SDG Houses**, die functioneren als regionale of gemeentelijke hotspot voor duurzaamheid en ondernemerschap. Tijdens het tweejarige bestaan van het netwerk is er een memorandum van overeenstemming getekend in het KIT (Amsterdam) waarna er een informele vereniging is opgericht. SDG House Maastricht draagt bij aan de inhoudelijke en strategische ontwikkeling van het netwerk. SDG House Maastricht werft ook lokale studenten en organisaties voor het landelijke **SDG Traineeship**.

Voor **SDG Nederland** functioneert SDG House Maastricht als Regio Coördinator voor Zuid-Limburg. We nemen deel aan een maandelijks "**Brede Beweging**" overleg met andere SDG organisaties waarin succesvolle acties worden gedeeld en opgeschaald. In 2022 heeft dit geleid tot de gezamenlijke organisatie van een SDG Stedentrip waarbij een speciale **SDG Bus** gemeente Valkenburg heeft aangedaan (25 april) en daarna op **Koningsdag** in Maastricht is geweest (27 april). SDG Nederland heeft d.m.v. financiële ondersteuning ook gezorgd voor een verdere uitbreiding van het **uitleenpunt van SDG materialen**.

SDG STEDENTRIP

De gele schoolbus reed op 25 april 2022, als onderdeel van de SDG-Stedentrip, door Limburg naar Valkenburg aan de Geul. Dit bezoek werd georganiseerd door SDG House Maastricht in samenwerking met SDG Nederland en gemeente Valkenburg.

Jongeren, beleidsmakers en koplopers uit de gemeente gingen met elkaar in gesprek over een toekomstbestendige stad. Met de Sustainable Development Goals (SDG's) als verbindende en inspirerende factor. De SDG bus stond 's morgens vroeg bij het gemeentehuis van Valkenburg aan de Geul voor een **inspiratiesessie** met **beleidsmedewerkers** (afdelingshoofden) in de raadszaal. Aansluitend vond een persoonlijke actie-sessie in de bus plaats. Deze leidde tot meer kennis over de intrinsieke motivatie van collega's om aan de SDG's te werken.

Het middagprogramma vond plaats bij Cascade in Vilt. Een groep van twaalf enthousiaste **bewonersinitiatieven, maatschappelijke organisaties** en **ondernemers** kwamen bijeen in een zoektocht naar samenwerking. Hieruit zijn vele commitments gedaan om bestaande impactvolle lokale actie regionaal op te schalen. Na 16.00 uur kwamen er een aantal bewoners langs. Het bezoek van de SDG schoolbus heeft geleid tot de oprichting van een **SDG Werkgroep** in Valkenburg, die voor het eerst hebben meegedaan met de SDG Actiedagen.

KONINGSDAG MAASTRICHT

Koningsdag 2022 stond in het teken van Leef Maastricht, maar leef betekent ook leefbaar. Vandaar dat de SDG bus ook Maastricht aandeed op 27 april en we samen met jongeren en ondernemers aandacht vroegen voor een duurzame toekomst.

Gezellig op Tapijn, midden tussen de Vrijmarkt, werd er door SDG House Maastricht en SDG Nederland samen tussen 10 en 16 uur een vrolijk **duurzaam festival** georganiseerd voor jong en oud, passend bij Koningsdag 2022.

Hoe kunnen we samen werken aan een duurzame en rechtvaardige wereld? Hoe inspireer je **lokale overheid, inwoners, jongeren en ondernemers** om met nieuwe inzichten samen een volgende stap te zetten? En hoe zetten we de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) op de lokale agenda? Deze vragen kwamen op speelse wijze aan bod tijdens het SDG Festival dat werd georganiseerd i.s.m. diverse duurzame studentenorganisaties, leerlingen van het UWC, CNME, Refugee Project Maastricht, de Tapijn Brasserie en de ondernemers van Het Werkgebouw.

Deelnemers konden o.a. kleding ruilen, ballen gooien (kies je duurzame challenge), vissen vangen in plastic soep, zaadbommen maken, actieboarden schilderen, of meedoen aan een kleurwedstrijd. Bezoekers konden op de foto met de drie meter hoge **SDG jurk** of aansluiting zoeken bij een lokale duurzame actie in de **SDG-bus**.

SDG ACTIEDAGEN 2022

Tussen 23-27 September 2022 vonden de nationale SDG Actiedagen plaats. Deze keer kwamen in verschillende Zuid-Limburgse gemeenten mensen en organisaties in actie, ondersteund door SDG House Maastricht.

Maastricht

In Maastricht lag de focus op het verbinden van lokale actoren. Tijdens de eerste Duurzame Netwerkborrel spraken we met 30 aanwezigen over duurzame samenwerking onder de vlag van SDG House Maastricht. Tijdens het hoofdevenement in Amsterdam, zat SDG House Maastricht in de jury van de eerste SDG Award.

Valkenburg aan de Geul

Op zaterdag 24 september konden deelnemers een bezoek brengen aan de pluktuinen en voedselbossen, meehelpen bij het oppoetsen van 42 Struikelstenen of een steentje bijdragen aan de social sofa in Schin op Geul. Op zondag organiseerde Chateau Sint Gerlach een bijzondere Meet en Greet: Cross the Line met Lex Uitink.

Heerlen en Sittard-Geleen

Voor het derde jaar op rij hingen gemeentes in Nederland de vlag uit voor de SDG's. In Sittard-Geleen en op het Schouwborgplein in Heerlen kwamen jong en oud bij elkaar. Hiervoor werkten we samen met Heerlen Mondiaal en met Stichting de Rollen.

DUURZAME NETWERKBORRELS

Op welke manier kunnen lokale stakeholders duurzaam met elkaar verbonden worden? Wat hebben maatschappelijke organisaties, jongeren, bedrijven en lokale overheden nodig om in actie te komen voor de SDG's?

Dankzij de activiteiten van de afgelopen jaren hebben de SDG's steeds meer bekendheid gekregen in de stad en regio. Hiermee groeide echter ook de behoefte bij maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven om elkaar structureel te vinden, van elkaar te leren en elkaar te ondersteunen bij de lokale implementatie van de SDG's. Om antwoord te kunnen geven op deze vraag, organiseerde SDG House Maastricht twee **Duurzame Netwerkborrels** bij het SNS Expertisecentrum.

Wat heeft Maastricht en Zuid-Limburg nodig om de transitie naar duurzame stad en regio te maken? Meer dan 30 **duurzame doeners** verzamelden zich op vrijdag 7 oktober om hierover in gesprek te gaan en om inspiratie en ervaringen te delen. Tijdens de tweede netwerkborrel in december werd vervolgens gevraagd op welke activiteiten SDG House zich in 2023 zou moeten richten. Er bleek **behoefte** aan meer netwerkbijeenkomsten, ondersteuning, een lokaal SDG Akkoord, online Partner Hub, SDG Quickscan (advies op maat), SDG Traineeship, SDG bordjes in de stad, een gedeelde kalender, Local Goal Getters campagne (portretten van duurzame doeners) en het zichtbaar maken van de SDG's tijdens grote evenementen.

SDG TRINEESHIP

De SDG's dragen bij aan een leefbare toekomst voor volgende generaties. Daarom staan jongeren bij SDG House Maastricht centraal.

Het **SDG Trineeship** is een landelijk programma dat handvatten biedt aan zowel jongeren als bedrijven, maatschappelijke organisaties en de publieke sector om het behalen van de SDG's te versnellen. Jongeren werken in teams van ongeveer vijf trainees 15 weken lang één dag per week aan een specifiek SDG gerelateerd project bij een opdrachtgever. SDG House Maastricht werft lokaal enthousiaste jongeren en opdrachtgevers. www.sdghouse.org/sdg-trineeship/

SDG House Maastricht gelooft in het versterken van **jong leiderschap**. Tijdens het SDG Festival op Koningsdag werkten we samen met diverse jongerenorganisaties aangesloten bij de UM Sustainability Hub (o.a. UM Green Office, KAN, Precious Plastic, Dis-Order), met jonge vluchtelingen van Refugee Project Maastricht, met scholieren van het UWC en met SDG Voices (jonge SDG Ambassadeurs opgeleid door Global Exploration uit Valkenburg en SDG Nederland). Ook namen we in 2022 deel aan de jaarlijkse SDG Challenge voor MSM studenten. Vier studenten van Hogeschool Zuyd liepen **stage** bij SDG House Maastricht. Eén van hen ontwikkelde een bijzonder boek over een Mosasaurus die terugkomt in een niet duurzaam Maastricht. Deze graphic novel wordt in oktober 2023 gepresenteerd.

SDG QUICKSCAN

SDG House Maastricht ondersteunt ondernemers en organisaties die op zoek zijn naar informatie over duurzaamheid, de SDG's en toegang willen tot het lokale en nationale netwerk van duurzame actoren.

Veel ondernemers en maatschappelijke organisaties in onze regio zijn al concreet bezig met de SDG's. Ze kiezen bijvoorbeeld voor groene energie, geen of minder (plastic) verpakkingen en voor lokale, biologische seizoensproducten. Ze gebruiken minder water, omarmen circulaire processen en bevorderen een gezonde levensstijl voor hun medewerkers. Hierdoor creëren ze niet alleen winst, maar ook positieve maatschappelijke impact.

Om duurzame ondernemers en sociaal-maatschappelijke organisaties beter van dienst te zijn, ontwikkelde SDG House Maastricht in 2022 de **SDG Quickscan**: een advies-op-maat gesprek dat bestaat uit een uitgebreid interview gevolgd door een rapport met concrete aanbevelingen. Doel is om organisaties en bedrijven met behulp van praktische handvatten in staat te stellen om zelf de volgende stap te zetten. Daarom staat er niet alleen een analyse en informatie over de SDG's in het rapport, maar vooral ook verwijzingen naar informatie en relevante partners uit het lokale (en nationale) netwerk. De SDG Quickscan is gratis. De pilots werden uitgevoerd voor het Maastricht Convention Bureau en voor Velorium.

SDG ONDERWIJSPLATFORM

De SDG's moeten in 2030 zijn gerealiseerd. De kinderen en jongeren van nu zijn dan jong-volwassen. Onderwijs speelt een sleutelrol in het aanleren van kennis en vaardigheden die nodig zijn voor duurzaam gedrag.

Op alle lagen in het onderwijs wordt er met behulp van de SDG's gewerkt aan verduurzaming en bewustwording: Mosa Lira en kom Leren (PO); Porta Mosana en UWC (VO); Vista College en Yuverta (MBO); Hogeschool Zuyd (HBO); Universiteit Maastricht, MSM en UNU-Merit (WO).

Het **SDG Onderwijsplatform** o.l.v. CNME, functioneert als kennisnetwerk voor docenten en scholen die bezig (willen) zijn met het verduurzamen van onderwijs. Doel is expertise delen, acties opschalen, lokale innovatie stimuleren en een gezamenlijke visie neerleggen. In 2022 werden het contact met Porta Mosana en met Hogeschool Zuyd verstevigd.

SDG House Maastricht draagt ook bij aan **onderwijsinnovatietrajecten** van CNME Maastricht en regio. Zo ondersteunden we in 2022 samen de Mosa Lira werkgroep "De Wereld van Morgen".

SHELTER CITY MAASTRICHT

Shelter City is een tijdelijk relocatie programma voor mensenrechtenverdedigers in nood. In 2022 waren Njeri Gateru (Kenia) en Samuel Baker Byansi (Rwanda) te gast in Maastricht.

Maastricht maakt deel uit van een netwerk van 21 steden in Nederland, Georgia, Tanzania, Benin, Costa Rica, Nepal, en het Verenigd Koninkrijk die **mensenrechtenverdedigers** (HRD's) in nood opvangen en hen onderdak en ondersteuning bieden.

Het Shelter City Maastricht programma is een **samenwerking** tussen Justice & Peace Nederland, gemeente Maastricht, Universiteit Maastricht, Amnesty International Maastricht en Mondiaal Maastricht. Twee keer per jaar wordt er een HRD opgevangen, waarbij Mondiaal zorg draagt voor de coördinatie van het programma en de sociale integratie. Zo dragen we bij aan mensenrechten hier en elders.

Van maart tot en met juni 2022 was **Njeri Gateru** uit Kenia te gast in Maastricht. Njeri is een queer feministische mensenrechtenadvocaat uit Kenia. Ze is oprichter en directeur van de National Gay and Lesbian Human Rights Commission. De organisatie zet zich in voor de rechten van LGBTQI+ mensen in Kenia. In september en oktober 2022 ontvingen we **Samuel Baker Byansi** uit Rwanda, een onderzoeksjournalist, persvrijheid- en mensenrechtenactivist. Wegens persoonlijke omstandigheden moest Baker voortijdig terug naar Rwanda. Meer lezen: www.sheltercity.org/maastricht

ORGANISATIE IN ONTWIKKELING

Mondiaal Maastricht zorgt voor de coördinatie van twee grote projecten: SDG House Maastricht en Shelter City Maastricht. Hiermee versterkt de gemeente haar profiel op het gebied van duurzaamheid en mensenrechten.

De organisatie bestaat uit een leidinggevende Coordinator (0.5 Fte) en een onbezoldigd bestuur van vijf personen. De Coordinator wordt ondersteund door een vrijwilliger voor de financiële boekhouding en diverse vrijwilligers.

In 2022 werd het **Shelter City Maastricht** project geleid door een vrijwillige teamleider, ondersteund door een student assistent. **SDG House Maastricht** werd geleid door de Coordinator van Mondiaal Maastricht, die tevens als projectleider van SDG House Maastricht optrad, ondersteund door een vrijwilliger en stagiaires (o.a. voor communicatie). In 2022 liepen vier studenten van Hogeschool Zuyd **stage**.

Mede dankzij de inzet van **stagiaires en vrijwilligers** kan Mondiaal Maastricht veel bereiken met relatief weinig middelen. De SDG's worden echter steeds bekender waardoor de vraag naar verbinding, expertise en het oppakken van gezamenlijke projecten toe neemt. Om SDG House door te ontwikkelen tot dé duurzame netwerkorganisatie van Maastricht en regio is een financiële impuls nodig waarmee de **capaciteit** duurzaam kan worden uitgebreid.

FINANCIEEL OVERZICHT

De financiële positie van Mondiaal Maastricht in 2022 was gezond. De ontwikkeling van SDG House Maastricht vraagt om meer inkomstenbronnen.

De **basissubsidie** van Mondiaal Maastricht bleef in 2022 intact (€45.000). Er was €13.000 subsidie beschikbaar voor **SDG Activiteiten**, dat ten goede kwam aan de organisatie van Koningsdag, de Duurzame Netwerkborrels, aanschaf van SDG Materialen en de ontwikkeling van het SDG House Maastricht. Mondiaal Maastricht ontving daarnaast €3.000 voor **capaciteitsuitbreiding** (aanstellen van betaalde vrijwilligers).

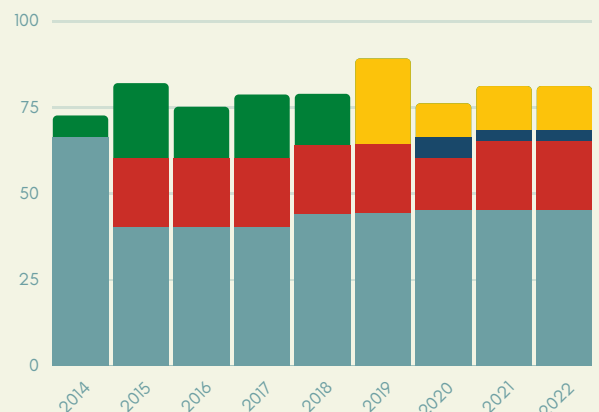
Er kwamen twee mensenrechtenverdedigers, waardoor er voor Shelter City in totaal €20.000 beschikbaar was plus €5.000 in reserve voor het Lustrum.

Common Ground (El Dunya 2.0) werd wederom uitgesteld, door gebrek aan steun van lokale ondernemers, waardoor de Provinciale subsidie doorschoof naar 2023.

FIGUUR 1

De verschillende subsidie inkomsten van de afgelopen 9 jaar zijn hiernaast weergegeven:

- Basissubsidie
- Shelter City
- El Dunya
- SDG Onderwijs & Evenementen
- Organisatieontwikkeling (pilot)

BESTUUR MET VISIE

Het bestuur bestaat uit gepassioneerde mensen die ieder vanuit hun eigen expertise bijdragen aan de missie van Mondiaal Maastricht.

Martijn Weyenberg is sinds begin 2020 **Bestuursvoorzitter** van Mondiaal Maastricht. Martijn is in het dagelijks leven Projectleider van Match (Universiteit Maastricht) en voormalig bestuursvoorzitter van Code043. Met zijn uitgebreide netwerk, passie voor duurzaamheid en jongerenparticipatie, zet hij zich in om Mondiaal Maastricht te doen uitgroeien tot SDG hub van betekenis.

Secretaris Nel Knapen, Opbouwwerker bij Trajekt, brengt haar uitgebreide kennis van buurtorganisaties mee. **Penningmeester** Yvette Bellens is MogelijkMaker / Accounthouder Duurzaamheids-initiatieven bij Gemeente Heusden en voormalig directeur van Young Africa Namibië. De overige drie **bestuursleden** zetten ieder hun unieke visie op het gebied van duurzaamheid in: Karin Gielen, Regional Account Specialist bij Regneron en een passie voor positieve gezondheid; Simon Gobert, Sustainability Performance and Reporting Manager bij DSM; en Kim Rekko, oprichtster van Green & Innovative en adviseur bij The Green Leisure Group.

ACT LOCAL, THINK GLOBAL!

Nieuwsgierig naar de SDG's? Heb jij een toekomstbestendig idee voor Maastricht? Wil je meehelpen om je eigen buurt duurzamer en socialer te maken? Staan je leerlingen te popelen om hun steentje bij te dragen aan een leefbare toekomst? Ben je op zoek naar handvatten om je bedrijf te verduurzamen? Word partner van SDG House Maastricht. Wij helpen en verbinden graag!

Ook voor Shelter City Maastricht zoeken we versterking: wil jij je graag inzetten voor mensenrechten, door een buddy te zijn, een mensenrechtenverdediger uit te nodigen in de klas of voor een lezing? Laat het ons weten.

Mondiaal Maastricht
"K5 Community Center"
Keizer Karelplein 5
6211 TC Maastricht

Nathalie Ummels | Coordinator
+31 6 34 34 72 77
coordinator@mondiaalmaastricht.nl

www.mondiaalmaastricht.nl
www.sdghousemaastricht.nl
www.sheltercity.org/shelter-cities/maastricht/

